

web: bass.institute

Institute for Bass Sciences
Inštitut za basovske znanosti

POVZETEK UGOTOVITEV IN PRIPOROČILA

v zvezi s pandemijo COVID-19

Strokovnjaki Inštituta za basovske znanosti¹ so se, ne glede na to, da je **Basovski dan**², **30. marec** še daleč, aktivirali in se poglobili v raziskovanje tveganj glede širjenja novega koronavirusa v povezavi z dejavnostjo basov in bodo z uporabo znanstvenih metod pri svojih raziskavah prišli do ugotovitev:

- UGOTOVITEV ŠT. 1: pri izvajanju skladb je med pavzami tveganje za širjenje koronavirusa manjše, kot kadar pavz ni (izjema so alti, kjer je tveganje praktično enako);
- UGOTOVITEV ŠT. 2: pri klasični postavitvi mešanega zbora je tveganje za širjenje koronavirusa večje v smeri od moškega skozi ženski zbor v smeri dirigenta, kot obratno;
- UGOTOVITEV ŠT. 3: posebno visoko stopnjo tveganja pomeni forsirano petje, pretirano pevsko naprežanje, ki je značilno zlasti za tenorje, še posebej, ker se le-to pogosto izvaja v ekspresivni drži, pri kateri je ustna odprtina usmerjena navzgor od horizontalne ravnine, kar še dodatno podaljša pot ustnih projektilov (kapljic in aerosolov);
- UGOTOVITEV ŠT. 4: pred širjenjem koronavirusa je potrebno v prvi vrsti zaščititi ranljive skupine, med katere znotraj zborov štejemo tenorje, ki so redka vrsta, na pragu izumrtja;
- UGOTOVITEV ŠT. 5: pri tihem petju je tveganje za širjenje novega koronavirusa manjše kot pri glasnem petju;
- UGOTOVITEV ŠT. 6: pri premikanju po prostoru in hitremu gibanju nasploh, se pojavi vrtinčenje zraka (t.i. von Karmanovi vrtinci), kar ovira zaželeno gibanje kapljic in aerosolov v smeri delovanja sile težnosti oz. v smeri skozi okno in zato tako vedenje povečuje tveganje za širjenje novega koronavirusa;
- UGOTOVITEV ŠT. 7: k zmanjšanju verjetnosti okužbe prispeva pogosto zračenje prostorov za vaje;
- UGOTOVITEV ŠT. 8: k zmanjšanju verjetnosti okužbe pomembno prispeva pogosto izpiranje ustne votline in grla.

¹ Inštitut za basovske znanosti (IBZ) je bil ustanovljen leta 1996 v Ljubljani s ciljem, da se z uporabo znanstvene metode bori proti zlonamernim protibasovskim memom (lažnim novicam), ki jih običajno sebično širijo tenorji in dirigenti, pa tudi nekateri soprani in celo redki alti, in se pri svojem delu posveča raziskavam dejstva, da je bas najpomembnejši glas v zboru. Strokovnjaki IBZ so aktivni zlasti med basovskimi prazniki, ki vsako leto doživijo vrhunec na 30. marec, basovski dan, katerega praznovanje je drugi najpomembnejši cilj IBZ.

² Basovski dan, 30. marec, so leta 1995 svečano razglasili basi APZ Tone Tomšič (Univerza v Ljubljani).

Inštitut za basovske znanosti (IBZ) v skladu z navedenimi ugotovitvami izdaja naslednja priporočila v zvezi s petjem v zboru:

***** ZAČETEK PRIPOROČIL *****

V zvezi z ugotovitvama št. 1 in 4 v povezavi z ugotovitvijo št. 3 in ob upoštevanju ugotovitve št. 5 IBZ izdaja

PRIPOROČILO ŠT. IBZ-1 (SKLADATELJEM)

Pri skladanju naj se uporablja čim več pavz in razmeroma tihega petja, vendar spet ne pretihega, ker, kot bo znanstveno ugotovljeno, se pri hropenju širi bistveno več zraka iz spodnjega dela respiratornih organov, kar pa povečuje tveganje za okužbo z novim koronavirusom.

V zvezi z ugotovitvama št. 2 in 4 v povezavi z ugotovitvijo št. 3 IBZ izdaja

PRIPOROČILO ŠT. IBZ-2 (DIRIGENTOM)

Priporoča se postavitev mešanega zbora, pri kateri je ženski zbor pozicioniran čim dlje od tenorjev in čim bližje basom³.

V zvezi z ugotovitvijo št. 4 v povezavi z ugotovitvama št. 2 in 3 IBZ izdaja

PRIPOROČILO ŠT. IBZ-3 (TENORJEM):

Pri petju pazite, da jakost ostane nizka (tiho petje), do največ zmerna. Poje naj se brez poudarkov in brez izrazite, poudarjene dikcije, zlasti se to priporoča pri glasovih, pri katerih se oblikuje povečana količina kapljičnih projektilov in aerosolov (zlasti B, C, Č, D, F, G, H, J, K, L, M, N, P, R, S, Š, T, V, Z in Ž).

Zaradi omejene zmožnosti izvajanja priporočila št. IBZ-3 in v zvezi z ugotovitvami št. 3, 4 in 5 IBZ izdaja

PRIPOROČILO ŠT. IBZ-4 (DIRIGENTOM):

Priporoča se, da je tenorska sekcija zaradi njihove lastne varnosti z vseh strani ograjena s pregradami iz pleksi stekla ali drugega primernega neprepustnega materiala.

V zvezi z ugotovitvijo št. 5 IBZ izdaja

PRIPOROČILO ŠT. IBZ-5 (DIRIGENTOM):

Pri vodenju zbora uporabljati čim bolj blago dinamiko rok. Priporočeno je dirigiranje izključno z obrazno mimiko. Izjemoma se dopušča izvajanje dirigiranja t.i. **basovske preddobe**, ki je zaradi t. i. basovskega fenomena nujno za kvalitetno izvajanje. Nekateri dirigenti na vajah uporabljajo vstajanje posameznih pevcev ali sekcij. Omenjeni pristop se v celoti odsvetuje, zlasti, če gre za base.

V zvezi z ugotovitvijo št. 8 v povezavi z ugotovitvijo št. 7 IBZ izdaja

PRIPOROČILO ŠT. IBZ-6 (DIRIGENTOM in PEVCEM):

Vaje naj se pogosto prekinjajo s krajšimi odmori, v katerih naj se prostori izdatno prezračijo. Pevci naj med odmori ustno votlino in grlo izdatno izpirajo z blago do zmerno koncentrirano raztopino etanola. Najbolje je, da raztopino po izpiranju pogoltnejo, saj na ta način odplaknejo nabrane koronaviruse v želodec, kjer se le-ti uničijo.

Pevci z nižjimi glasovi (basi) morajo izvajati izpiranje bolj intenzivno in pogosto, saj se zaradi nižjih frekvenc virusi težje odlepijo od zvočnega aparata. Pri višanju frekvence ta pojav postopoma izzveni, zato izpiranje pri pevcih z višjimi glasovi ni potrebno.

³ Inštitut za basovske znanosti za base šteje vse oblike življenja, ki svojo intonacijo iščejo pod basovskim ključem. Nesmiselne in najpogostejše podtaknjene ideološke delitve basov na baritone in base so nesmiselni poskusi vnesti razdor v basovsko slogo, sprožene najverjetneje s strani tenorističnih skupin.

Ta priporočila ne spreminjajo do sedaj izdanih priporočil Inštituta za basovske znanost, ki ostajajo priporočena še naprej.

***** KONEC PRIPOROČIL *****

Strokovnjaki Inštituta za basovske znanosti bodo še naprej poglobljeno raziskovali predmetno zadevo in o nadaljnjih ugotovitvah sproti obveščali zainteresirano javnost in base.

Z najglobljimi pozdravi,

Datum: 2020-10-08

Inštitut za basovske znanosti

web: bass.institute

fb: [institute.for.bass.sciences](https://www.facebook.com/institute.for.bass.sciences)

email: deprofundis@bass.institute

Viri:

1. Inštitut za basovske znanosti 1996; Problem negativnega časovnega zamika basovskih glasov v mešanih zborih (t.i. basovski fenomen); [slo](#); [en](#)
2. Inštitut za basovske znanosti 2020; Strokovnjaki Inštituta za basovske znanosti so našli ukrepe za ukrititev krivulje: [slo+en](#)
3. Skok 2020; Padanje kapljic, izločenih iz dihal; [slo](#)
4. Inštitut za basovske znanosti 2020; Priporočila Inštituta za basovske znanost v zvezi z preprečevanjem širjenja corona virusa, 15. maj 2020; [slo](#)
5. Inštitut za basovske znanosti 2019; Razpis za besedilo Ode basom; [en](#)
6. R.R. 2019; Pupils of the Brežice Music School ended the school year with a live bass clef [slo;en](#)
7. Ihan, Razprava o epidemiji 2020, [slo](#)
8. FAQs on Protecting Yourself from COVID-19 Aerosol Transmission, 2020, [en](#)
9. Jimenez, COVID-19 Is Transmitted Through Aerosols. We Have Enough Evidence, Now It Is Time to Act; [en](#)
10. [COVID-19 sledilnik.org](https://www.covid-19sledilnik.org)
11. Zbirka povezav, Naši zbori, Petje in COVID-19, [slo](#)